

Obsah

Předmluva	7
Úvodem	11

I. DÍL KE VZNIKU A POJETÍ HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY

1. Klíč k řešení problému	17
1.1 Makroekonomické plánování a hospodářská politika státu	17
1.2 Dva směry formování teorie	19
1.2.3 Cesta k formování obecné teorie	25

II. DÍL CENTRÁLNĚ-PŘÍDĚLOVÝ MECHANISMUS FUNGOVÁNÍ EKONOMIKY

A. KONSTITUTIVNÍ PRVKY	35
2. Soustava plánování (chování centra)	38
2.1 Centrální plán a povaha mechanismu fungování ekonomiky	38
2.2 Centrální formování cílů (preferencí) ekonomického rozvoje	41
2.3 Centrální plán a ekonomická rovnováha	49
2.3.1 Povaha plánových bilancí	51
2.3.2 Mechanismy tvorby deficitů efektivní poptávky a nabídky (poptávkově-nabídkový efekt)	57
2.4 Plánová rozhodnutí a cenový systém	70
2.5 Plánová rozhodnutí a peníze	80
2.5.1 Počítací peníze	80
2.5.2 Reálné peníze	90
2.5.3 Vztah reálných a počítacích peněz	91
2.5.4 Funkce peněz v centrálně-přídělovém mechanismu	92
3. Tvorba podnikových důchodů (chování podniků)	94
3.1 Podnikový důchod a parametry jeho tvorby	94
3.2 Hra o parametry	96
3.3 Tvorba podnikového důchodu a parametry plánu	101
3.3.1 Základní pojmy	101
3.3.2 Mechanismus plánových ukazatelů a chování podniků	105
3.4 Mechanismus tvorby podnikových důchodů a národní důchod	121
4. Specifický „trh práce“ (chování pracovní sily)	124
5. Trh spotřebního zboží a služeb (chování domácností)	130
5.1 Potenciální a efektivní poptávka	130
5.1.1 Povaha úspor	131

5.2 Formování agregátní nabídky	132
5.2.1 Adaptabilita nabídky	133
5.3 Problém dlouhodobé rovnováhy	137
6. Vnější vztahy	140
7. Rovnováha podniku a rovnováha ekonomiky (souhrnné působení systémotvorných prvků)	146
 B. REGULATIVNÍ PRVKY	149
8. Nástroje přímé regulace	150
8.1 Korekce makroekonomických plánů	150
8.1.2 Druhy plánových korekcí	151
8.1.3 Možnosti a meze plánových korekcí	157
8.2 Metody tvorby centrálních plánových rozhodnutí	160
8.2.1 Bilanční metoda plánování	160
8.2.2 Prodloužení časového horizontu plánu	166
8.2.3 Cenová regulace	171
8.2.4 Peníze, úvěr a úrok	175
8.3 Kontrola realizace centrálních plánových rozhodnutí	183
8.3.1 Arbitráž (kontrola „věcné“ stránky výroby)	184
8.3.2 Banka a roční rozbor (kontrola „hodnotové“ stránky)	187
8.3.3 Specializované kontrolní orgány	189
8.3.4 Tendence k byrokratizaci systému	191
9. Nástroje nepřímé regulace (vestavěné regulátory a stabilizátory)	194
9.1 Druhy regulátorů (stabilizátorů)	195
9.1.1 Regulátor tvorby základních mezd a platů	195
9.1.2 Regulátor tvorby doplňkových důchodů	197
9.1.3 Korektory	198
10. Důsledky volby	200
Příloha ke druhému dílu: Ekonomický mechanismus a dynamika ekonomiky	
Charakteristika cyklických výkyvů	205
Cyklus při „nevybilancovaném“ plánu	210
Systémotvorné prvky jako zdroj „nevybilancovanosti“	215
Cyklus při „vybilancovaném“ plánu	220
Rozevírání „nůžek“ investiční nabídky a poplatky	221
Mechanismus rozevírání investičních „nůžek“	227
Investiční „nůžky“, makroekonomicke aggregáty a chování plánového centra	229
Model cyklu	238
 III. DÍL PODMÍNKY FUNGOVÁNÍ NEKAPITALISTICKÉHO PENĚZNĚ-TRŽNÍHO MECHANISMU	
11. Lidský smysl ekonomie	247

A. KONSTITUTIVNÍ PRVKY	251
12. Obnova funkce reálných peněz	253
12.1 Obnova kriteriální (parametrické) role cen	254
12.1.1 Zrušení specifického monopolu výrobce	254
12.1.2 Korekce cenového mechanismu	258
12.2 Oddělení podnikové sféry od státního rozpočtu	269
12.2.1 Instituce pro fungování ekonomického mechanismu	270
12.2.2 Instituce pro mimoekonomické cíle a preference	277
12.3 Trh kapitálu	281
12.3.1 Funkce kapitálového trhu	284
12.3.2 Struktura kapitálového trhu	287
12.4 Peněžní oběh	290
12.4.1 Bankovní soustava	290
13. Trh práce	295
14. Trh spotřebního zboží a služeb	299
14.1 Potenciální a efektivní poptávka	299
14.2 Agregátní nabídka a její adaptabilita	301
B. REGULATIVNÍ PRVKY	303
15. Typy regulativních nástrojů	304
15.1 Obecná pravidla	304
15.2 Nástroje krátkodobé regulace	305
15.3 Nástroje dlouhodobé regulace (makroekonomické plánování)	306
15.3.1 Změna charakteru podnikového a makroekonomického plánování	306
15.3.2 Tvorba a způsob realizace makroekonomických plánů	309
Doslov	311
Přehled použité a citované literatury	319
Resumé (česky)	325
Resumé (anglicky)	331
Rejstřík	337